Dosarul nr. 2-17326/2023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

20 mai 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul - Nadejda Mazur
Grefier - Inga Cucuetu
Cu participarea
Avocaților: Radu Cezar Crețu și Ivan Ciolac
examinând în şedinţă publică pricina civilă la cererea

Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina către C.A. ” HiSky” S.R.L., intervenient accesoriu ” System Capital Management” S.R.L. privind încasarea compensației pentru întîrzierea zborului , prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

A constatat:

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 22 august 2023, Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina prin intermediul reprezentantului lor – avocatul Radu-Cezar Crețu –s-au adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva C.A. ” HiSky” S.R.L., intervenient accesoriu ” System Capital Management” S.R.L. solicitând încasarea compensației pentru întârzierea zborului, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a menționat pentru data de 3.06.2023, ora 15:30, reclamanții Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina aveau procurate bilete avia de la compania aeriana „HiSky" SRL, pentru cursa nr. H7 312, *****- *****.
3. La 3.06.2023, ora 13:00, reclamanții s-au prezentat la aeroportul internațional *****pentru a efectua cursa programată, însă au constatat că cursa programată a fost anulată de operatorul aerian, iar operatorul turistic i-a informat că a fost contractată o altă companie aeriană, care va asigura zborul către *****, cu decolarea la 03 iunie 2023 ora 23:45.
4. Astfel, reclamanților le-a fost anulat zborul cursa nr. H7 312 *****- *****, din 3.06.2023, ora 15:30.

5. Mai mult, reclamanții au fost impuși să aștepte în aeroport, zborul spre *****, aproximativ 11 ore, timp în care aceștia au fost nevoiți să procure din surse proprii mâncare, băuturi și medicamente.
6. Reclamanții nu au fost informați în modul prevăzut de legislația în vigoare despre anularea zborului și nu au beneficiat de asistența de rigoare.
7. În asemenea circumstanțe, consideră că CA „HiSky"SRL, este obligată să achite reclamanților compensația cuvenită, precum și să repare prejudiciul moral cauzat.
8. La 28.06.2023, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, reclamanții prin intermediul avocatului Radu Cezar Crețu, au formulat față de pârâtă o cerere prealabilă, recepționată de ultima prin intermediul poștei electronice, însă până în prezent nu au oferit un răspuns la aceasta.
9. Astfel, reclamanții consideră anularea zborului, precum și refuzul răspunsului la cererea prealabilă neîntemeiate și ilegale.
10. În drept, reclamanții își întemeiază pretențiile pe următoarele prevederi legale: pct. 1, pct.12, pct. 18, pct. 22, pct. 38 al Hotărârii de Guvern nr. 836 din 08.11.2012, pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, (în continuare „Hotărârea de Guvern nr. 836 din 08.11.2012").
11. Operatorul aerian care refuză îmbarcarea sau anulează un zbor prezintă fiecărui pasager în cauză o comunicare scrisă în care sânt precizate normele de compensare și asistență în conformitate cu dispozițiile prezentului Regulament. De asemenea, el prezintă fiecărui pasager afectat de o întârziere de cel puțin două ore o comunicare scrisă echivalentă. Pasagerului i se mai prezintă, sub formă scrisă, coordonatele autorității publice desemnate cu atribuții în domeniu, menționate la punctul 42 din prezentul Regulament.
12. Distanta ortodromica dintre ***** și *****este de 1132.9 km.
13. Pct. 22 al Hotărârii de Guvern nr. 836 din 08.11.2012, stabilește că în cazul în care se face trimitere la prezentul Capitol, pasagerilor li se oferă posibilitatea de a alege între: rambursarea, în termen de șapte zile, în conformitate cu procedurile prevăzute la punctul 20 din prezentul Regulament, a întregului cost al biletului, la prețul de achiziție pentru partea sau părțile de călătorie neefectuate și pentru partea sau părțile deja efectuate, în cazul în care zborul devine inutil în raport cu planul de călătorie inițial al pasagerului, împreună cu, dacă este cazul, un zbor de retur la punctul de plecare inițial, cât mai repede posibil; redirecționarea, în condiții de transport comparabile, spre destinația

finală, cât mai repede posibil; redirecționarea, în condiții de transport comparabile, spre destinația finală, la o dată ulterioară, la alegerea pasagerului, sub rezerva existenței unor locuri disponibile.

14. Potrivit Capitolului VII al Hotărârii de Guvern nr. 836 din 08.11.2012, când se face trimitere la prezentul capitol, pasagerii au dreptul de a li se oferi gratuit următoarele: mese și băuturi răcoritoare, direct proporționale cu timpul de așteptare; cazare hotelieră: în cazul în care este necesară o ședere de una sau mai multe nopți; sau în cazul în care este necesară o ședere suplimentară față de cea prevăzută de pasager; transportul dintre aeroport și locul cazării (hotel sau altele). În plus, pasagerii au dreptul la două apeluri telefonice gratuite și de a trimite gratuit mesaje prin telex, fax sau e-mail.
15. La aplicarea prezentului capitol, operatorul aerian acordă o atenție specială nevoilor persoanelor cu mobilitate redusă și însoțitorilor acestora, precum și nevoilor copiilor fără însoțitor."
16. La caz se atestă, că reclamanților i-a fost anulat zborul cursa nr. H7 312 *****-*****, din 3.06.2023, ora 15:30.
17. Astfel, CA „HiSky" SRL urmează să achite reclamanților câte 250 EUR pentru cursa anulată.
18. Așteptarea de aproximativ 11 ore în aeroport, anularea cursei nominalizate, incertitudinea și stresul la care au fost supuși reclamanții nefiindu-le explicate și asigurate drepturile sale în conformitate cu Hotărârea de Guvern nr. 836 din 08.11.2012, le-au cauzat suferințe psihice manifestate prin frustrări și tulburări emoționale, precum și suferințe fizice manifestate prin dureri, lipsă de somn, oboseală. Se ține de menționat că printre reclamanți sunt copii și părinții lor, în aceste circumstanțe suferințele fizice și psihice au fost profund resimțite.
19. Aceste stări persistă atunci când victima (reclamanții) nu poate conta pe așteptările pe care ar fi fost îndreptățită să conteze în situația în care încălcarea nu ar fi survenit în acest sens, în cauza Kakamoukas și alții v. Grecia, CtEDO a acordat fiecărui reclamant câte 4 000 EUR pentru prejudiciul moral suferit.
20. Imposibilitatea reclamanților de a se bucura pe deplin de niște servicii calitative din partea Companiei Aeriene „HiSky" SRL, le-a provocat acestora o stare de anxietate, stres, frustrări, dureri, lipsă de somn și oboseală, toate acestea le apreciază ca fiind un prejudiciu moral pe care îl echivalează cu suma de 5 000 MDL pentru fiecare persoană în parte.
21. În acest context, compensație oferită este un mecanism prevăzut de lege, o apărare. Totuși, această apărare nu interzice aplicarea altor instrumente.

22. În ședința de judecată reprezentantul reclamanților Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina - avocatul Crețu Radu-Cezar, nu s-a prezentat, dar a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. A susținut acțiunea înaintată pe motivele de fapt și de drept invocate și a solicitat admiterea ei.
23. Reclamanții Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina, în ședința de judecată nu s-au prezentat, dar au încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Crețu Radu-Cezar pentru a le apăra drepturile și interesele în instanța de judecată.
24. Reprezentantul pârâtului C.A. ” HiSky” S.R.L. –Ivan Ciolac, fiind citat în mod legal, în ședința de judecată nu s-a prezentat dar prin referința depusă a solicitat respingerea integral a cererii de chemare în judecată depusă de Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina privind încasarea compensației și a prejudiciului moral/material, ca fiind neîntemeiată.
25. A menționat că reclamanții Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina au procurat pachete turistice de la agenția turistică „System Capital Management" SRL (Agenția Turistică TocoTour), în care erau incluse bilete de avion. Ruta zborului fiind de tip charter, respectiv, reclamanții au raporturi juridice nemijlocit cu agenția turistică menționată. Or, zborul la care fac trimitere reclamanții a fost de tip „charter", care a fost operat în favoarea operatorului turistic „System Capital Management" SRL (Toco Tour).
26. Reclamanții, au avut încheiat contract privind pachetul de servicii turistice, unde compania și-a asumat responsabilitatea pentru toate serviciile incluse în pachet, adică și pentru transport. Or, în conformitate cu art. 1592 alin. (1) din Codul Civil, prin contract privind pachetul de servicii de călătorie un profesionist (organizator) se obligă să ofere celeilalte părți (călător) un pachet de servicii de călătorie, iar călătorul se obligă să plătească organizatorului prețul convenit al pachetului.
27. Suplimentar, alin. (2) al art. 1592 din Codul Civil, prevede că, constituie pachet de servicii de călătorie (pachet) o combinație a cel puțin două tipuri diferite de servicii de călătorie destinate aceleiași călătorii sau vacanțe.[...].
28. Paralel alin. (3) al art. 1592 CC, reglementează, în sensul prezentei secțiuni, serviciu de călătorie înseamnă: transportul de pasageri; cazarea care nu face parte intrinsecă din transportul de pasageri și care este realizată în alt scop decât cel rezidențial; închirierea de autoturisme, de alte autovehicule sau de motociclete care necesită permis de conducere de categoria A; asigurarea medicală de călătorie peste hotare; serviciu de consultanță/asistență în perioada

aflării în străinătate; orice alt serviciu turistic care nu este parte intrinsecă a unui serviciu de călătorie în sensul lit. a), b) sau c).

29. Așadar, raportând aceste prevederi legale la speța concret examinată constată reprezentantul că reclamanții au achiziționat de la compania „ System Capital Management" SRL", un pachet de servicii de călătorie, care a inclus, transportul de pasageri și cazarea la un anumit hotel, adică sunt respectate cerințele prevederilor art. 1592 alin. (2) și (3) din Codul Civil. Or, „ System Capital Management" SRL este acea companie, care a organizat și a unit toate aceste servicii (transport de pasageri (zbor charter), cazare) pentru a oferi clientului un pachet unic fără ca acesta să contacteze separat anumiți prestatori de servicii.
30. Prin urmare, reclamanții au beneficiat de un pachet de servicii turistice iar speța în cauză este guvernată nemijlocit și incontestabil de prevederile legale caracteristice pachetelor de servicii de călătorie și produsele de vacanță din Codul Civil. Totodată, potrivit art. 1603 alin. (1) din Codul Civil, organizatorul este obligat să asigure prestarea serviciilor de călătorie fără vicii. Mai mult, alin. (5) lit. g) din Codul Civil, reflectă, dacă serviciile de călătorie au un viciu, în condițiile prezentei secțiuni și ale contractului, călătorul are dreptul: să ceară despăgubiri conform art. 1608.
31. Potrivit art. 1608 alin. (1) din Codul Civil, călătorul are dreptul de a primi despăgubiri adecvate din partea organizatorului pentru orice prejudiciu pe care îl suferă ca urmare a unui viciu, fără a aduce atingere dreptului său la reducerea prețului sau la rezoluțiune. Despăgubirea se acordă fără întârzieri nejustificate. Pe cale de consecință, art. 1616 din Codul Civil, enunță că, în cazurile în care un organizator sau un intermediar de pachete plătește o despăgubire, acordă o reducere de preț sau îndeplinește față de călător alte obligații care îi revin în temeiul prezentei secțiuni, organizatorul sau intermediarul de pachete de servicii de călătorie are drept de regres față de terțul care a contribuit la evenimentul care a generat despăgubirea, reducerea prețului sau alte obligații față de călător.
32. Prin urmare, reprezentantul a observat voința legiuitorului îndreptată spre stabilirea subiectului răspunzător în fața clientului care a beneficiat de acest pachet de servicii turistice. Din cele relatate rezultă faptul că responsabil de toate acțiunile ce au loc în baza pachetului de serviciile turistice (întârzierea zborului, neconformități în hotel) de toate acestea răspunde organizatorul sau intermediarul. „HiSky" SRL, ca prestator de servicii, contractat exclusiv de organizatorul acestui sejur nu poate răspunde în fața clientului companiei turistice sau a tur operatorului, fapt eronat perceput de reclamanți. Potrivit art. 3

din Legea nr. 352 din 24.11.2006, cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova , contract de servicii turistice reprezintă acord de voință prin care o parte (tur operator, agenție de turism) se obligă să acorde celeilalte părți (turist) serviciile stipulate, iar aceasta din urmă se obligă să achite costul lor. Servicii turistice reprezintă servicii prestate de agenții economici din industria turismului, care includ cazarea, masa, transportarea turiștilor, excursiile, închirierea de autoturisme, de alte autovehicule sau de motociclete, serviciile de agrement, tratamentul balnear, asistența turistică și serviciile complementare. Pachet de servicii turistice este o combinație din cel puțin două tipuri diferite de servicii de călătorie destinate aceleiași călătorii sau vacanțe, vândute sau oferite spre vânzare ca un singur produs, la un preț în care costul fiecărui serviciu nu este identificat separat; pachetul de servicii turistice se împarte în 2 categorii: pachet de servicii de călătorie - combinație din cel puțin două tipuri diferite de servicii de călătorie destinate aceleiași călătorii sau vacanțe, definită conform Codului civil, și pachet de servicii excursioniste - combinație din cel puțin două tipuri diferite de servicii turistice destinate aceleiași călătorii sau vacanțe, dintre care un serviciu este excursia;

33. Așadar, reieșind din prevederile legale enunțate, reprezentantul a evidențiat cert voința legiuitorului îndreptată spre stabilirea cercului de subiecți responsabili de executarea obligațiilor contractuale în raporturile juridice caracteristice serviciilor turistice. Totodată, a delimitat strict, concret și clar raportul juridic bilateral creat între „System Capital Management" SRL și reclamanți, compania aeriană „HiSky" SRL, neavând tangență în nici un fel cu clienții companiei turistice.
34. Ținând cont de faptul că zborul H7 312 *****-***** din 03.06.2023 a fost unul de tip charter, acesta a fost contractat și operat exclusiv în favoarea tur operatorului, respectiv „HiSky" SRL nu are nici un contract cu reclamanții, astfel, nu s-a obligat la nimic în fața acestor reclamanți. Toate obligațiile față de reclamanți și le-a asumat compania turistică, iar potrivit articolelor redate mai sus aceasta este obligată să repare și prejudiciile astfel cauzate, compania pârâtă nu are și nici nu a avut o obligație față de reclamanți. Prin urmare acțiunea nu este înaintată împotriva subiectului potrivit, motiv din care solicită ca aceasta să fie respinsă.
35. Referitor la trimiterea făcută de către reclamanți la Hotărârea Guvernului nr. 836, consideră că este neîntemeiată și nu are o forță juridică superioară față de prevederile Codului Civil și Legii nr. 352, care sunt legi organice și au prioritate

față de o Hotărârea a Guvernului, fapt rezultat din Legea nr. 100 din 22.12.2017, privind actele normative.

36. Zborul menționat de reclamanți, urma a fi operat în baza Acordului adițional nr. 1 din 22.03.2022 la Contractul Charter nr.S23 din 23.11.2022, încheiat de agenția turistică ”System Capital Management” SRL si operatorul aerian ”HISKY” SRL. Însă, important este de menționat și faptul că anularea zborului din data de 03.06.2023 a avut loc la solicitarea agenției turistice. Astfel, la 14.04.2023 compania aeriana „HiSky" SRL a informat printr-un mesaj la adresele electronice a agenției de turism ”TocoTour” despre faptul anulării zborului. Deci, urmare a anulării zborului, părțile contractante au încheiat Acord Adițional nr.2 din 07.04.2023 la același contract charter, în care zborul menționat de reclamanți nu se regăsea - fiind anulat la solicitarea agenției turistice.
37. Potrivit capitolului III, pct. 12, lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012, în cazul anulării unui zbor, pasagerilor în cauză trebuie să primească o compensație din partea operatorului aerian, în conformitate cu capitolul V din prezentul Regulament, cu excepția în care intervine oricare din următoarele: în cazul în care sânt informați despre această anulare cu cel puțin două săptămâni înainte de ora de plecare prevăzută.
38. În cazul în care anularea zborului are loc cu două săptămâni (14 zile) înaintea efectuării acestuia, atunci compania aeriană nu este obligată să achite careva compensații. Importantă este înștiințarea pasagerilor despre acest fapt.
39. Însă, raportând cele menționate supra la circumstanțele speței, putem constata cu certitudine că obligația de a înștiința pasagerii despre anularea zborului o poartă agenția de turism, or în cazul zborurilor charter, HISKY nu are contactele pasagerilor, care de fapt sunt clienții agenției turistice.
40. Informarea agenției de turism TocoTour despre anularea zborului din 03 iunie 2023, a avut loc cu aproape 2 luni înaintea anulării zborului (14 aprilie 2023). Mai mult ca atât, faptul că operatorul turistic a informat persoanele care aveau procurate bilete pentru cursa H7 312 despre anularea acesteia la data de 03.06.2023, nu reprezintă vina pârâtei „HiSky" SRL. Or, compania turistică cunoștea despre anularea zborului din data de 14 aprilie 2023, iar neinformarea din timp a pasagerilor reprezintă absolut responsabilitatea companiei turistice.
41. Capătul de cerere privind acordarea compensațiilor de 250 EURO necesită a fi respins ca fiind unul neîntemeiat. Temeiul legal în virtutea respingerii servește prevederile legale naționale și internaționale enunțate de pârât în prezenta referință.

42. Cu referire la capătul de cerere privind repararea prejudiciului moral a susținut că indiferent de faptul că nu sunt obligați să achite compensații, executarea cu întârziere a obligației este una justificată și este în afara controlului debitorului. Mai mult, necesită a fi atrasă atenția instanței de judecată că reclamanții nici nu motivează capătul de cerere privind repararea prejudiciului moral așa cum o cere legea în cuantum de 5 000, 00 lei, deci este un capăt de cerere pur declarativ. Pentru constatarea vinovăției „HiSky" SRL la cauzarea unui prejudiciu moral reclamanților, necesită a fi întrunite anumite condiții legate de, vinovăție, prejudiciu și legătură dintre pretinsa faptă săvârșită cu vinovăție de către „ HiSky" SRL și prejudiciu real și efectiv suportat de către reclamant.
43. Reclamanții nu au putut demonstra prin probe pertinente și concludente legătura cauzală dintre prejudiciu în valoare de 5 000, 00 lei sub forma declarativă invocată de către aceștia, cu pretinsa faptă și vinovăția „ HiSky" SRL. Menirea și scopul compensației legale stabilite prin Regulament este anume/cu precădere de a atenua suferințele psihice ale pasagerului în cazul întârzierii prelungite a zborului (refuzului la îmbarcare, anulării zorului, întârzierii zborului), deci compensația reprezintă prin sine însuși o reparare a prejudiciului moral.
44. Intervenientul accesoriu ” System Capital Management” S.R.L. – fiind înștiințat legal despe data, ora și locul examinării cauzei (f.d. 48,56), nu s-a prezentat și nu a înștiințat instanței motivele neprezentării sale.
45. Astfel, prin prisma normelor de citare legală, instanța de judecată a decis examinarea cauzei în lipsa părților absente.

Aprecierea instanței.

46. Examinând acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina către C.A. ” HiSky” S.R.L., intervenient accesoriu ” System Capital Management” S.R.L. privind încasarea compensației pentru întîrzierea zborului , prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, materialele dosarului în raport cu normele legale aplicabile speței, judecătorul consideră necesar de a admite parțial acțiunea, din următoarele considerente.
47. Potrivit prevederilor art. 5 CPC orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
48. În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

49. Iar, potrivit articolului 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.
50. Din materialele cauzei rezultă că, pentru data de 03 iunie 2023, Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina aveau procurate de la compania aeriană „HISky" bilete avia pentru cursa H7 312, *****- ***** (f.d. 11-12).
51. Respectiv, zborul pentru cursa H7 312 *****- ***** (KIV) din 03.06.2023, a fost programat pentru decolare la ora 15:30 (f.d.11-12).
52. La 3.06.2023, ora 13:00, reclamanții s-au prezentat la aeroportul internațional *****pentru a efectua cursa programată, însă au constatat că cursa programată a fost anulată de operatorul aerian, iar operatorul turistic i-a informat că a fost contractată o altă companie aeriană, care va asigura zborul către *****, cu decolarea la 03 iunie 2023 ora 23:45.
53. Astfel, reclamanților le-a fost anulat zborul cursa nr. H7 312 *****- *****, din 3.06.2023, ora 15:30.
54. După cum afirmă reclamanții, au fost impuși să aștepte în aeroport, zborul spre *****, aproximativ 11 ore, timp în care aceștia au fost nevoiți să procure din surse proprii mâncare, băuturi și medicamente.
55. Reclamanții nu au fost informați în modul prevăzut de legislația în vigoare despre anularea zborului și nu au beneficiat de asistența de rigoare.
56. În asemenea circumstanțe, consideră că CA „HiSky"SRL, este obligată să achite reclamanților compensația cuvenită, precum și să repare prejudiciul moral cauzat.
57. La 28 iunie 2023, reclamanții Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina, au expediat în adresa Companiei Aeriene „HiSky" o notificare privind acordarea compensației pentru întârzierea mai mult de 3 ore a zborului H7 312 din 3 iunie 2023, pe ruta aeriană *****(AYT) – ***** (KIV), prin care au solicitat un răspuns.
58. La 22 august 2023, Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina, prin intermediul avocatului Radu Cezar Crețu au înaintat în instanța de judecată, acțiune civilă către Compania Aeriană „HiSky" SRL cu privire la încasarea compensației pentru întârzierea zborului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-7).
59. Conform art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute

obligațiile cu bunăcredință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Bunacredință se prezumă până la proba contrară.

60. Prevederile art.1411 alin.(1) Cod civil stipulează că prin contractul de transport, o parte (transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau expeditor) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte bunul la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită.
61. Art.1417 alin.(1) Cod civil prevede că contractul de transport de persoane se confirmă (se documentează) printr-un bilet (titlu de călătorie) sau alt document care dă dreptul la transport. Biletul poate fi emis în format electronic.
62. Conform prevederilor art.1420 alin.(1) Cod civil, transportatorul este ținut să repare prejudiciul cauzat în urma decesului pasagerului, vătămării corporale a pasagerului, distrugerii sau deteriorării bunurilor acestuia, sub rezerva dispozițiilor art.1421, sau în urma încălcării termenului de transportare, cu excepția cazului în care acest prejudiciu este rezultatul unui impediment în afara controlului transportatorului și dacă transportatorului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul sau consecințele acestuia ori dacă este rezultatul stării de sănătate a pasagerului sau al faptei acestuia. Transportatorul este ținut să repare prejudiciul și în cazul în care acesta se datorează stării sale de sănătate, a prepușilor săi sau a stării ori funcționării mijlocului de transport.
63. Conform art.901 lit. e) Cod civil, atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.
64. La fel, alin.(2) al aceluiași articol prevede că dacă debitorul demonstrează că neexecutarea obligației este justificată, creditorul poate recurge la oricare din mijloacele juridice de apărare prevăzute la alin.(1), cu excepția executării silite în natură și plății de despăgubiri.
65. În conformitate cu prevederile art.19 al Convenției de la Montreal pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional la care Republica Moldova a aderat prin Legea privind aderarea Republicii Moldova la Convenția pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional nr.254-XVI din 05.12.2008, transportatorul este răspunzător pentru dauna survenită datorită întârzierii în transportul aerian de pasageri, bagaje sau mărfuri. Cu toate acestea transportatorul nu este răspunzător pentru

daunele survenite datorită întârzierii dacă dovedește că el, prepușii și mandatarii săi au luat toate măsurile care se impun în mod rezonabil pentru a evita dauna sau că le-a fost imposibil să ia respectivele măsuri.

66. Judecătorul notează că modul de compensare a prejudiciului cauzat pasagerilor în cazul întârzierii zborului, este prevăzut de Regulamentul privind compensarea și asistență pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08.11.2012.
67. Potrivit pct.18 lit. a) al Regulamentului nominalizat, când se face trimitere la prezentul capitol, pasagerii primesc o compensație în valoare de: 250 euro pentru toate zborurile de 1500 kilometri sau mai puţin.
68. Judecătorul reține că, prin întocmirea și eliberarea biletului de avion între Compania Aeriană „HiSky" SRL și reclamanții Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina s-au stabilit raporturi percepute în calitate de contract de transport.
69. Potrivit materialelor cauzei, s-a constatat că cursa aeriană H7312, *****(AYT) – ***** (KIV), a decolat cu întârziere de pe Aeroportul *****. Decolarea fiind programată pentru 03.06.2024, ora 15:30, însă avionul a decolat pe data de 03.06.2023, ora 23:45, cu o reținere de 9 ore 15 min.
70. Mai mult, judecătorul stabilește că Compania Aeriană „HiSky" SRL în calitate de transportator este răspunzător pentru reținerea zborului.
71. Judecătorul reține pct. 16 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012, care indică că oricare din cazurile în care un operator aerian anticipează o posibilă întârziere a unui zbor peste ora de plecare prevăzută timp de trei ore sau mai mult, în cazul tuturor zborurilor cuprinse între 1500 și 3500 de kilometri, se consideră că a avut loc întârzierea zborului.
72. Totodată, pct.17 din Hotărârea de Guvern menționată, în orice caz, asistența se oferă în limitele de timp stabilite în cele de mai sus corespunzător fiecărei distanțe de zbor. Pasagerii trebuie să primească o compensație în conformitate cu prevederile capitolului V din prezentul Regulament.
73. Din aceste considerente, judecătorul reține că Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina urmează să primească o compensație. Or, aceasta este achitată în orice caz de întârziere a zborului.
74. Mărimea compensației ce poate fi acordată unui pasager depinde de distanța ortodromică dintre punctul de decolare și aterizare, potrivit titlului de călătorie procurat de pasager.

75. În acest sens, prevederile pct. 21 din Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012, stabilesc că distanțele indicate la punctele 18 și 19 din Regulament, se măsoară prin metoda rutei ortodromice.
76. Judecătorul stabilește că distanța dintre aeroporturile *****(AYT – ***** (KIV), calculată prin metoda rutei ortodromice, constituie 1124 km.
77. Prin urmare, coroborând circumstanțele constate în temeiul probelor anexate și raportându-le la prevederile legale, judecătorul stabilește că a avut loc o întârziere la decolarea zborului programat - H7312 din 03.06.2023, cursa *****(AYT)– ***** (KIV). Astfel, instanța, prin prisma normelor vizate, va dispune încasarea de la Compania Aeriană „HiSky" SRL în beneficiul lui Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina, a câte 250 euro pentru fiecare, cu titlu de compensație pentru întârzierea zborului, convertiți în lei moldovenești conform cursului valutar al BNM la data executării hotărârii judecătorești.
78. Afirmațiile pîrîtului precum că ei nu au avut relații contractuale cu reclamanții, că toată vina o poartă firma turistică, pe care ei au anunțat-o cu 2 luni despre amînarea acestui zbor, nu pot fi reținute, dat fiind faptul că, potrivit capitolului III, pct. 12, lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012, în cazul anulării unui zbor, pasagerilor în cauză trebuie să primească o compensație din partea operatorului aerian, în conformitate cu capitolul V din prezentul Regulament, cu excepția în care intervine oricare din următoarele: în cazul în care sânt informați despre această anulare cu cel puțin două săptămâni înainte de ora de plecare prevăzută.
79. Din această normă rezultă că anume operatorul aerian urmează să achite compensația și, tot el urma să înștiințeze pasagerii cu cel puțin 14 zile înainte despre anularea zborului, ceea ce nu s-a făcut, dispunînd de toate datele pasagerilor. NU s-au prezentat nici probe reale, pertinente și concludente și a faptului că a fost anunțată despre anularea zborului agenția turistică.
80. Cu privire la pretenția reclamanților Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina privind încasarea prejudiciului moral a câte 5000 lei, urmează a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată din următoarele considerente.
81. Potrivit art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

82. Conform art.2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.
83. În acest context, instanța reține că caracterul și gravitatea prejudiciului moral se apreciază luându-se în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.
84. Astfel, la aprecierea prejudiciului moral trebuie să se țină cont de consecințele negative suferite de persoană.
85. La caz, reclamanții nu a demonstrat faptul că așteptarea în aeroport a zborului care a avut loc cu întârziere de 9 ore și 15 minute, le-au restrâns posibilitățile de viață familială și socială. Mai mult, reclamanții nu au prezentat un probatoriu în vederea susținerii argumentelor privind gravitatea și intensitatea suferințelor avute.
86. Totodată, compensația prevăzută de Regulamentul nr.836/2012 a fost instituită în vederea aprobării unor reguli uniforme în materie de despăgubire a pasagerilor și are scopul de a compensa acea incomoditate care poate fi cauzată unui pasager datorită faptului că a suportat o întârziere mai mare de 3 ore pentru decolarea aeronavei.
87. Instanța de judecată reține că, potrivit Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întîrzierii prelungite a zborurilor aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012, cuantumul compensației de 250 euro, include și despăgubirile morale, pentru frustrările, incomodările suferite de pasageri transportului aerian, din motivul întîrzierii rutei.
88. Instanța de judecată apreciază că trimiterea de către reclamanți la sediul prevederilor legale, art.art.2-36 alin. (1), 2037 Cod civil, cu referire la despăgubirile morale, este incorectă. Or, reieșind din specificul obiectului dedus judecății, în materia transportului aerian internațional, suntem în prezența unor reglementări speciale, la caz-Regulamentul menționat supra. Instanța de judecată reține, că practica judiciară este diferită cît ține de încasarea daunei

morale în astfel de spețe, dar convingerea instanței este aceea, că menirea și scopul compensației legale stabilite prin Regulament este anume/cu precădere de a atenua suferințele psihice ale pasagerului în cazul întîrzierii prelungite a zborului (refuzului la îmbarcare, anulării zborului), deci compensația reprezintă prin sine însuși o reparare a prejudiciului moral.

89. Din motivele indicate, instanța de judecată ajunge la concluzia că pretenția reclamanților privind încasarea prejudiciului moral în mărime a cîte 5 000 lei pentru fiecare reclamant urmează a fi respinsă ca nefondată.

90. În conformitate cu art. 98 alin. (1) CPC, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporțional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

91. Instanța de judecată, stabilind că, la depunerea acțiunii reclamanții nu au achitat taxa de stat, fiind scutiți de drept de plată, va încasa de la pârâta Compania Aeriană „HiSky" SRL, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 626,56 lei.

92. În baza celor expuse, în conformitate cu art. 94, 238-240 CPC, instanța:

h o t ă r ă ș t e :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina către C.A. " HiSky", intervenient accesoriu " System Capital Management" S.R.L. privind încasarea compensației pentru întîrzierea zborului , prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Compania Aeriană " HiSky" S.R.L. (IDNO *****) în beneficiul lui Boldișor Andrian, Boldișor Veronica și Boldișor Elina compensația pentru întîrzierea zborului în mărime de a cîte 250 (două sute cincizeci) euro pentru fiecare, în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data executării hotărîrii.

În rest, cerințele reclamanților privind încasarea prejudiciului moral de a cîte 5000 lei, se resping ca neîntemeiate.

Se încasează de la Compania Aeriană" HiSky" S.R.L. (IDNO *****) în beneficiul statului suma de 626 (șase sute douăzeci și șase) lei 56 bani cu titlu de taxă de stat.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei Nadejda Mazur

Judecătorul